

Pentru monarhie:

Pre an 6 fl., 1/2 an 3 fl., 1/4 an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pre 1 an 18 frcs., 1/2 an 9 frcs., 1/4 an 4 frcs. 50 cm.

Fiecare apare în fie care Sâmbătă.

Unirea

Foe bisericescă-politică.

Un șir garmond: odată 7 cr., a doua ora 6 cr., a treia ora 5 cr., și de fie care publicațiune timbru de 30 cr.

Totu ce privesce focea să se adreseze la «Redacțiunea și Administrațiunea Unirii» în Blași.

Anul IV.

Blași 2 Iuni 1894.

Numărul 24.

Să cucerim!

Trăim vremuri grele. Suntem poporul cel mai pacinic de pe fața pământului și totuși trebuie să auzim și de război, că vom să ne resculăm în contra ordinii publice și vom să ne răsunăm cu vârsare de sânge pentru cele ce îndurăm.

Nu-i vorba, veștile, cari le răspândește presa vrăjmașă despre tendințele noastre revoluționare, își au și ele însemnarea sa. Ele dovedesc, că pe vrăjmașii nostri îi muștră conștiința.

Noi dar să nu ne supărăm nici decât pentru veștile acelea, ci dimpotrivă să ne bucurăm de ele. Să vedem adecă în ele dovada cea mai elocventă a acelui lucru, care-l concludă din răspândirea lor diarul unguresc „Hazánk”, cându în numărul său din 24 Mai scrie, că „a înfrica, a minți și a căuta să producă senzație nu e lucru de omenie”.

Întregă presa ungurescă a răspândit veștile acelea, și așa la întregă presa ungurescă se referă caracterizarea, ce a rostit-o diarul acela unguresc.

Noi să fim mulțamiți cu convingerea, că lucrurile, cari le sevârșim noi, sunt lucruri de omenie. Pe lângă aceea să ne bucurăm, că întregă lumea civilizată se ocupă cu simpatie de cauza noastră. Nu o ar face acesta, dacă lucrurile, cari le sevârșim noi, nu ar fi lucruri de omenie. Cu păcătoși lumea

civilizată nu simpatizează, ci cel mult îi compătinesce.

Conștiința însă totuși nu poate să ne fie deplin liniștită. Avem o sfântă datorință, la a cărei împlinire până acum nu ne-am gândit destul de serios.

Avem sfânta datorință de a organiza în țara noastră o revoluție pacinică.

Noi avem față cu nemul nostru sfânta datorință de a cerca în tot chipul, să-l ducem la cuceriri. Nu prin revoluție sângeroasă, — la așa ceva om de omenie și român cu minte nu se gândesce, nu poate să se gândesca, — ci pe cale pacinică socială să cucerim.

Nu vom să susținem, că am spune un lucru nou, cându spunem, că pe calea acesta triumful trebuie să urmeze nesmintit și curând.

Nu avem nici pretenția de a fi între români cei dintâi, cari ne ocupăm în teorie de cestiunea acesta.

S-au făcut deja și în praxă încercări de a emancipa poporul din sclăvia socială. Încercările acestea s-au intrupat în numeroase institute de credit românesce, cari s-au întemeiat în deceniile ultime.

Bune sunt institutele acestea. Dar ele singure nu duc la scop. Ele singure, precum ori cine trebuie să recunoască, nu pot să impedece aceea, ca fructele muncii românesce să trecă în mâni străine.

Acea, dela ce afirmă triumful nostru, este, ca nouă să ne succedă a

cucerii pe rind toate centrele sociale, orașele presărate printre români, prin aceea, că ne creăm și ne întărim într'însele o clasă de mijloc.

La ce ar ajunge nise centre vrăjmașe poporului nostru ca Clușul, Turda, Aiudul, Alba-Iulia și celealalte, dacă nu le-ar slui jurul românesc în sudorea feței, pentru ca apoi locuitorii acestor centre drept recunoștință să batjocorescă și să asuprescă țilnic pe sclavii săi, pe sermanii români? Când românii aceștia vor fi aruncat de pe grumazii săi jugul acela social, atunci va înceta și batjocura și asuprirea aceea, dar mai curând nu.

Care ne este deci datorința? Să facem, ca românii aceia pentru batjocoritori și asupritori să nu existe.

Poporul nostru e bun și ascultă bucuros de sfaturile cele bune, cari i-le dau fiii lui cei luminați. Dovedi despre acesta ne dă el țilnic.

Dacă va primi deci dela fiii cei luminați învățătura de lipsa în cuvinte și în exemple, cestiunea română ar fi deslegată în scurtă vreme.

Veți întreba, cum? — Eă așa:

În cele mai multe centre din ținurile Ungariei locuite de români străini au putere eschisivă ori cel puțin hotărîtoare. Puterea acesta și-o deprind și și-o asigură ei prin industrie și comerț.

Să le tăim deci isvorerile acestea, și ele vor seca, și puterea lor va scăde și va peri.

Feuilleton.

Măsurarea ploii.

Cetitorii, ce nu au apucat încă să se plictisescă de feuilleton, sunt provocați, să cetescă cele ce urmeză, și facu prinsore, că se vor vindeca deplin de ori ce soi de slăbiciune pentru partea din jos a foii. Dar firește să cetescă dela început și până în capetă, altfelu receta nu folosese. Și — ce nu-mi vine a crede — dacă în vre-unu casă mai desperată nici dosa întregă nu ar mai ajunge, să repetescă dosa numai încă odată, și va fi vindecat pe vecie. Celoralți cetitori le sfătuesc, să dea pace acestor șire și își vadă de alte lucruri mai de samă. Și acum lasă, să urmeze medicina vindecătoare.

În noaptea trecută a plouat. Începuse încă de cu sară, dar nu știu, dacă a ținut noaptea întregă. Ce știu, e, că dimineața tina era mărișoră. Stându așa gândit și nici nu prea, din vorbă în vorbă, din gând în gând imi vine în minte gândul, cum mai poate fi și lumea acesta. La deci și sute ploea le va fi părut unu daru venit de sus, la alte deci și poate sute — pedepsă și

blăstemă. Unii nu ar da-o în schimb pentru sute și mi, alții ar da sute și mi, să o potă face nefăcută.

Eă, de mai lua de scurt, mai că nu ași ști, ce să dicu. Imi era cald și nădușelă eri și nespūs de bine imi priesce rēcorēla de aț de după plōe, dar dacă ar fi vorba de date, ași dice: Iea-ți plōea, și-mi dă înapoi căldura.

După unu șir lung de gânduri fără rost imi vine în minte gândul, cătă apă ar fi fost, dacă din plōea de astă nopte nici unu picur nu s'ar fi sbeut în pământul setos după umezēlă. Neavēndu la îndemână udometru sau măsuratori de plōe, nu e cu putință, să mai măsur și socotesc esact, anume cătă apă va fi cădută cu plōea de astă nopte pe pământul insetat; dar voi face, ce-mi stă în putere, voi cerca să arēt, cum se măsură mărimea ploii și cătă apă va fi putut să cadă.

Dacă unu singur picur nu s'ar sbē în pământ, atunci după plōe nu ai avē decât să măsur înălțimea apei pe unu șes și cu cea mai mare ușurință ai putē să ști mărimea ploii, masa de apă cădută pe pământ. Însă ce nu se potē face de-a dreptul pe pământ, se face în vase anume pre-

gătite pentru măsurarea ploii, în așa numite uabrometre sau uometre. Aceste sū nise vase cilindrice de tinichea, cu ceva mai înalte decât largi. Vasul în partea de-asupra se strîmtează și se gată într'o pālne sau turnariu aședat cu gura în sus. Gura pālnei e cel puțin cătă vasul de largă.

Plouându apa se adună în pālne și din pālne în vasul de din jos, er prin înălțimea ei de aci țē este dată înălțimea ploii pe pământ precum și totă masa apei, ce a cădută.

Dar și fără uometru se potē măsura înălțimea ploii și masa ei cădută pe pământ. Nu ai decât să puni în plōe o olă de feru, sau vre-unu alt vas cilindric de tinichea sau și de pământ, și după plōe să măsur apa prinsă. Vasēle de lemn încă ar fi bune, dar ele sbeu o parte a apei prinse, și astfel, cel puțin la ploii mai mici, uorū potē să fie diferența simțitoare între înălțimea, ce țē arată vasul, și înălțimea adevărată.

Suntemu dedați, să cam mărimu, să cam esagerăm mărimea ploii, și dacă stăm să spunem înălțimea ploii așa pe nimerite, rar se nimeresce, să nu spunem de două, trei sau și mai multe ori mai mare, de cum a fost aievea.

Cui i-ar veni să credă, că înălțimea

Să nu ne închipuim, că idea acesta e numai o utopie. Ea este utopie numai în cazul acela, dacă ne lipsește nouă voința tare de a o realiza.

Blașul a premersu românii în multe privințe. Elu a premersu și cu urmărirea scopului de a realiza idea acesta.

Blașul e singurul centru, care dela început a fostu croitu așa, ca elu să fie unu centru românesc. Dar și cu elu amu pătit'o. Cine sosese astădi în Blașu, pôte să cetescă de pe mulțșorele firme ori ce altu caracteru alu orașului, numai caracteru românesc nu. Cu nepăsarea cea mai păcătôsă amu lăsatu, să se incube aci străinii și să ne facă pe noi și jurul aprôpe curatū românescū alu Blașului tributari lorū. Și ce tributū era acela? Cinci deci și o sută de procente și mai bine plătiaū aci românii pentru mărfurile străinilor. Aceștia erau adevărați vampiri.

De câțiva ani încôce lucrul acesta s'a mai schimbatu. S'a întemeiatu reuniunea de consum, și de atunci firmele din Blașu au trebuit să-și reducă prețurile înspăimintătoare de mari și numai vegeteză. Și dacă ele până acum încă nu au dispărutu, vina nu o pôrtă poporul dela țară. Elu în partea sa cea mai mare curându și-a înțelesu interesul și nu cumpără mai multu dela străini. Dacă în Blașu firmele străine încă nu au dispărutu, vina o pôrtă cărturarii nostri din Blașu și dela țară. Ei și acum, — o dicemū spre rușinea lorū și a numelui de român, — continuă în mare parte a asigura comercianților străini subsistența.

Așa stămū și cu industria din Blașu. Puținii industriași români, cari s'au aședatū în Blașu, nu se potū plânge, că românii nu le dau de lucru. Dar dacă și industriași străini totū mai vegeteză în Blașu, vina o pôrtă totū numai cărturarii de ai nostri, cari suntū lip-

siți în măsură mare de simțulu durerii de nēmū.

Așa stămū în Blașu.

În alte centre stămū cu multū mai rău. Suntū chiarū și centre de acelea, în cari odinioră românii erau abia suferiți, érá acum ei forméză majoritatea absolută a populațiunii, și străinii totuși au rămasū stăpâni în pozițiunile sale, și acesta din simpla causă, că românii în locū de a sprijini pe puținii industriași și comercianți români mai bucurôsū ingrașe cu fructele sudorii sale pe străini, pentru ca aceștia la rindul lorū să-și manifesteze recunoștința prin batjocură și prin desprețuirea suverană a pretensiunilor, pe cari românii și-le îmbracă în haină de rugări smerite.

Așa nu e bine. Așa să nu ne mirămū, că între români se găsescū așa de puțini, cari să se dedice industriei și comerțului. Să nu ne mirămū, că deși în privința numărului întrecemū pe celealalte naționalități conlocuitoare, totuși înaintămū așa de încetu în tôte privințele. Deși suntemū mulți, totuși nu este în țară nici unu centru, care să fie alu nostru.

Asta să nu mai fie. Uniți în gândire și în puteri să cercămū pe tătă calea onestă și legală a cuceri cetățile din mijloculū nostru, cari astădi suntū încă în mâinile vrăjmașilor nostri.

Pressa noastră să nu înceteze a învêta, a lumina și a îndemna pe cetitorii sēi la asaltulū acesta. Să nu înceteze a cerca și afla căi și mijloce, cari să ne apropie de cucerirea cetăților din mijloculū nostru.

Preoțimea și dascălimea noastră să lumineze poporulū și în privința acesta.

Frate să îndemne pe frate, prietinu pe prietinu la solidaritate și pe terenulū acesta. Dôr lucrulū acesta nu pretinde nici o jertfă.

Și nimeni să nu dică, că lucrulū acesta ar fi prea idealū. Nu există nici unu lucru așa de idealū, câtū ômenii cu voință tare să nu se pôta apropia de elu.

Situația politică-bisericescă e încă totū turbure. Muistrulū Wekerle călătorește în ruptulū capulū între Budapesta și Viena. Acum petrece în Viena, a avutū mai multe audiențe la Maiestatea Sa și a conferitū de repetite ori și cu ministrulū de externe Kálnoky. Foile guvernamentale găsescū, că audiențele și consultările acelea ar fi semnū bunū pentru politica bisericescă a guvernului. Dacă ar sta rău politica acesta, dicū ele, atunci ministerulū ar fi trebuitū deja să dimisioneze. Cele opoziționale din contră constată, că crisa de cabinetū e de totū actuală, și că Wekerle nu a pututū să obțină dela Maiestatea Sa până acum nici o garanță pentru învingerea politicei sale în casa magnaților.

S'a vorbitū multū și despre aceea, că s'ar fi făcutū ori ar avé să se facă unu compromisū între guvernū și între opoziția din casa magnaților. În facerea compromisulū acestuia contele Esztherházy Miklós Móric ar fi reprezentatū interesele opoziției. În fața scirilorū acestora declară acum contele, că „elū nu a făcutū ministrulū președinte nici o promisiune concretă și nu s'a angajatū pe sine, și cu atâtū mai puținu pe prietini sēi de principiu la nici unu felū de compromis“.

Cestiunea română în parlamentulū din Budapesta. — În ședința din 31 Maiū a casei deputațilorū opoziționalulū Pázmány Dénes descriindū cu colorī vii primejdia (?), în care după esperințele, ce și-le-a câștigatū însuși în Ardélū la fața locului, a ajunsū Ardélulū și mai de aprôpe ungurimea din Ardélū în urma agitărilorū românesci, a îndreptatū ministrulū de interne Hieronymi următorea interpelație:

„Am onóre a întreba pe on. ministru de interne, că în fața agitărilorū naționale din Ardélū ce felū de dispoziții a luatū, și

unei ploii de rindū abia face doi milimetri, și că suntū luni, în cari plôea cădută abia se ridică la câțiva centimetri? Mai multă plôe cade în lunile de vară, în Iuniū, Iuliū și Augustū, însă chiar și în lunile acestea înălțimea lunară a ploii abia trece preste 3 decimetri.

Firesce suntū și ploii de acele, cândū înălțimea dīlei ajunge la 1 decimetru, dar ploii de aceste arareori se întâmplă. Și încă și mai rarū isū, dar totū se întâmplă și ploii torențiale, ce într'o singură ôră varsă unū potopū de apă de 5, 6 până în 7 centimetri. Norocū numai, că ploii de aceste numai forte rarū se întâmplă și numai puținu duréză. Altfelū ar ruina sate întregi, și nici chiarū orașele cu zidurile lorū mai solide nu ar fi scutite de ruina sigură.

Cândū se încingū ploile de țară, ce tinū dīle și uneori săptămâni întregi, ai crede, să se prăpădescă lumea întregă de atâta potopū de apă revărsată asupra bētrânului pământū. Și dacă totuși nu se prăpădesce, e, că ploile țitôre isū mai domôle, apoi nici nu tinū într'una, cum auđi vorbindū, ci plôea câteva ôre, apoi mai încetă, apoi érá începū și érá încetă, cum se dice, plôea cu hodini. Ploii, ce să tină o dī și o nôpte într'una, suntū rarități, ér ploii de două, trei și patru dīle suntū curatū povești.

Ploile torențiali suntū mai primejdiose decâtū ploile țitôre, decâtū ploile, ce tinū dīle întregi ori chiarū și săptămâni. Primejdia zace nu într'atâta în masele de apă,

— căci la ploile țitôre masele suntū neamenatū mai mari, — ci în repejunea, cu carea vinū.

Apa de plôe se sbe în pământū, la începutū mai repediorū, mai târđiu însă totū mai pe încetulū și mai pe încetulū. Prin urmare dacă potopulū de apă vine în șirôe mari, și șirôele urméză cu furie nebună una într'alta, apa repede se îngrămădesce și se pornesce în valuri și se pornesce cu turbare rostogolindū bolovant de petri, desrădăcinândū arbori, ruinândū case, ducendū cu sine totū, ce-i stă în cale. Plôea țitôre, dar mai domôlă, lasă apeli timpū, să se sbea în pământū, dacă nu chiarū tătă, celū puținu în mare parte.

Masele de apă, ce cadū asupra noastră în chipū de plôe, suntū îngrozitôre. Să socotimū numai plôea de astă nôpte. Socotindū numai trei miliarī saū vre-o 22.7 Km jurū împrejurū de aci, totuși ce numerī înspăimintători ai să iese chiarū și numai la o plôe mai nelsemnată, cum a fostū plôea de astă nôpte. Trei miliarī jurū împrejurū dau aprôpe de ce miliarī pătrate saū 515 Km pătrați în suprafață, ér unū stratū de apă atâtū de întinsū pe lângă o grosime de 3 mm, câtū a pututū să fie plôea de astă nôpte, dă unū volumū frumușelū de 1.545.000.000 dm, saū în cuvinte: unū miliardū și cinci sute patrușeci și cinci de milioane de decimetri cubici saū litre de apă. Masa acesta colosală apasă cam unū miliardū cinci sute patrușeci și cinci milioane de chilogrami.

Masele aceste înainte de a cădē ca

plôe plutescū în aerū în chipū de beșicuțe de apă forte mici, în chipū de nuori. Prin evaporare apa se desface în părțicele de totū mici și nevedute, și cândū prin recelă se schimbă de nou în licidū, din vaporī se alogū părțicele de apă forte mici. Numai în chipulū acesta e cu puțință, ca nuorii să plutescā în aerū.

Cândū nuorii ajungū în aerū mai rece, părțicelele din nuori se împreună mai multe între sine, și prin împreunare se îngreunéză și forméză picurii de plôe. La picurii de plôe se mai alătură vaporii de apă întlniți în cale, și astfelū picurii în cal spre pământū totū crescū. Cu câtū întlnescū picurii mai mulți vaporī în a lorū cale, cu atâtū mai mari se facū până a ajunge la pământū.

De aci se esplică, pentru ce uneori numai țirăe, altădată plôea în picurii mijlocii, altădată érá — plôea cu bulbuci. Vara suntū mulți vaporī în aerū, pentru aceea vara adeseori plôea cu bulbuci. Totū vara ai locū și ploile torențiali, numite și rupturi de nuori.

Ploile torențiali arareori se revarsă preste teritôre mai estiușe. Unū satū saū două, o fașă de locū, dar preste acesta se revarsă cu o furie ne mai pomenită. La ploile torențiali chiarū masa de apă cădută asupra hotarului unei singure comune încă e îngrozitôre. Să luămū în socotintă numai 4000 de jughère, ce chiarū nici pentru o comună mică nu e multū, și pe lângă o

mai ales, că la ce mijloace va recurge pe viitor, pentru ca în părțile Ardelen spiritele să se liniștescă, pacea și ordinea turburată în mai multe locuri să se restabilească, era aceia, cari agită în contra unității de stat a Ungariei, să se facă neprimejdioși?”

Cu o cale a provocat Pázmándy și pe ministrul de justiție, să se ocupe de ținuta debilă a organelor de justiție din Ardél.

Ministrul de interne Hieronymi declară, că turburări serioase nu s'au întâmplat. Pentru siguranța personală și a averii a înmulțit în Ardél gendarmeria, a dispus în 8—10 locuri dislocare de miliție și a provocat organele administrative de repetite ori la băgarea de samă cea mai tréază și la eruarea agitatorilor. El simțese responsabilitatea, ce-l apasă.

Ministrul de justiție Szilágyi recunoșce, că fôrmele judiciare pot să servescă spre abuzuri și spre întinderea procesului, ar fi însă pagubă a le vătéma în procesul astorfel de ómení, cari doresc martiriú iefinú. În contra agitárilor institútiunea acusatorului public totdeauna și-a implinit grabnic datorința.

Pázmándy declară, că răspunsul ministrului de interne nu l'a mulțamit pe deplin. „A aréta putere acolo, unde nu e de lipsă, e slăbiciune, dar slăbiciunea cea mai mare e a cruța puterea acolo, unde e lipsă de putere.“ Cu tóte acestea considerându, că ministrul totuși și-a mai îndreptat vederile, Iea răspunsul spre sciință.

Revistă bisericescă.

Din Patrie.

În luna trecută s'a ținut o imosantă adunare poporală catolică în Zsolna, protestându în contra reformelor radicale ale guvernului. În 10 l. c. e convocată o altă adunare totú în părțile nordice ale țerei. În fruntea mișcării pentru succesul adunării staú principele Liviu Odescalchi, contele Zamoiski și alte persóne

cu vađa mare. Cumcă adunarea va fi bine cercetată, nu mai încape indoelă.

Maiestatea Sa Monarchul a denegatú preafinalta aprobare a congresului bisericeii gr. or. sêrbesci. Congresul era să fie convocatú pe 20 Maiú. Causa neaprobării ca și în anulú trecutú este, că lipsescú mijlocele pentru acoperirea cheltuelilor împreunate cu ținerea congresului.

Germânia.

Catolicii din marele principatú de Hessen au ținutú în 6 Maiú alú II congresú, la care au participatú fôrte mulți. Dintre resoluțiunile luate de congresú amintimú urmátorele: 1 Congresulú pretinde cu tótá energia restabilirea independinței teritoriale a Papei, care restabilire este o garanță a guvernării independente a bisericeii universale. 2. Pretinde congresulú incetarea legii, care împedecă activitatea ordurilor religioase. 3. Biserica să-și redobândescă dreptulú deplinú asupra educațiunii religioase-morale în școlá.

Frâncía.

Nunțiulú apostolicú din Paris Msgr. Ferrata din incredințarea Papei a îndreptatú o circulară cătră episcopatulú francesú cu scopulú de a compune diferințele dintre episcopatulú și guvernú născute din cauza legii referitoare la administrarea de statú a banilorú bisericesci ai singuraticelorú parochii. În circulara acésta, care prin indiscrețiunea cuiva a ajunsú la publicitate, nunțiulú notifică episcopilorú: 1) Că Sfînția Sa deja a făcutú pașii spre a îndupleca guvernulú francesú la concesiuni în privința legii despre manipularea banilorú bisericesci prin organele statului; 2) guvernulú francesú a promisú, că este gata, să saneze vătémările, contra cărora se plângú episcopii; 3) Sfînția Sa doresce, ca episcopii să încunjure espresiunea fâțișe a nesupunerii față cu legea, lăsându,

ca împrejurările locale să documenteze, că legea nu este esecutabilă.

Circulara acésta a iritatú preste măsură pe francmasonii, cari de presente conducú destinele Frânciei. Ei au interelatú guvernulú, la ce ministrulú președinte Casimir-Perier a declaratú, că va face cunoscutú Sfînției Sale, cumcă nu va suferi, ca nunțiulú apostolicú să dea circulare cătră episcopatulú francesú. Se dice, că francmasonii nu au fostú mulțamii cu acésta declarațiune și preste totú cu politica cabinetului în cestiunile bisericesci, din care causă l'au silitú să dimisioneze în ședința din 21 Maiú a camerei, folosindu-se ca de pretextú de o cestiune cu totulú neînsemnată. Anume deputatulú Resnel a propusú, ca ministrulú de comunicațiune să se îndrumeze a aplica legea sindicatului și la lucrătorii de pe la societățile cáilorú ferate. Propunerea primindu-se în contra voii guvernului, acesta și-a datú dimisiunea.

Revistă politică.

Afaceri interne.

Camera deputaților a desbătutú și primitú proiectulú de lege despre matriculele de statú. Cu ocaziunea desbaterii speciale s'au propusú și unele modificări în proiectú, dară neaprobându-le ministrulú Hieronymi, maioritatea dietei încă le-a respinsú.

Mai mulți deputați dietali croați au cercetatú în septémána trecută capitala Ungariei spre a refôrce visita făcută la Agram din partea deputaților magiari. Tóte foile magiare salutá cu bucurie pe óspeții Croați; ele vedú în visita acestora întărirea legăturii amicale (?) dintre poporulú magiarú și celú croatú. Bucuria patrioților nu este tocmai deplină, căci deputații opoziționali ai dietei croate nu au voitú să vină la Budapesta, dândú a înțelege prin acésta, că numai lumea oficiósă din Croația arde de iubire față de unguri.

Austria.

Reichsrathulú din Viena a desbătutú în zilele aceastea tractatulú comercialú austro-ungaro-rusescú. Tractatulú e basatú pe clausula reciprocă a națiunii celei mai favorisate. Elú intrá în vigore în 1/13 Iuliú 1894 și va dura până în 18/31 Decembre 1902.

Cu ocaziunea desbaterii deputatulú jidanú Popper a atacatú cu vehemență antisemitismulú. La acestú atacú răspundendu deputatulú creștinú Lueger a declaratú, că antisemiții nu au cercatú nici de favorulú guvernului Taaffe și nu cercă nici de alú guvernului actualú. Antisemitismulú va peri, dară nu mai curéndú de a fi peritú și celú din urmă jidovú. (Mare furie în tabéra filojidană.) Rabinulú Bloch, membru alú clubului polonú, se sculá cu gura asupra antisemiților, dară nici aceștia nu i-au rémasú datorii. Sgomotulú crescu, și abia târdiú a succésú președintelui restabilirea liniștii.

În ședința din 28 Maiú ministrulú-președinte Windischgraetz răspundendu la o interpelare a deputatului Wrabetz cu privire la pretinsa agitare antisemită de pe amvonú și în presă a parochului

înălțime de 50 milimetri totuși se vinú 287.750 de chilogrami de apă.

O ploie de 5 până în 10 minute venitá cu repejune, cum au datiná să vină ploile în lunile de vară, varsá asupra nostra 3 până în 6 milioane măji de apă. O ruptură de nori întâmplată în an. 1882 în Germania, asupra unui teritoriú de unú milú pătratú, a versatú 12 milioane metri cubici de apă, va să dicá o greutate de 120 milioane de măji metriche. În 17 Iuniú 1856 în o singură órá a cădutu ploie de 75 milimetri, adecá 40 milioane de măji pe unú milú pătratú.

Cine are voe, ușorú póte să măsore înălțimea ploii, și de aci cuantitatea ei în metri cubici, precum și pondulú ei. Înălțimea se măsurá în felulú, cum am spusú, cu unú vasú cilindricú, ér din înălțime cu cea mai mare ușurință se aflá atâtú volumulú câtú și pondulú. E bine, ca mărimea teritoriului luatú de basá să se exprime în decimetri pătrați, ér înălțimea ploii în decimetri. Amindoué multiplicatú împreună vorú da cuantitatea apei în decimetri cubici, și totodatá pondulú în chilogrami.

Ploile au furturintá însémnatá asupra ródelorú din câmpú. Ploile cădute la timpú ajutá seménaturilorú, să se desvolte, pe cândú lipsa pe ploie le îngălbinesce, le subție, și o secetá îndelungată póte chiarú să le și usce. Dar și ploile mari și îndelungate încă suntú stricăcioase, și uneori potú să nimicescá róda intrégá.

Astfelú nu e mirare, că mai virtosú de

câțiva decii de ani încóce învetații în felú și formá își batú capulú, să afle legile, ce le urméză ploea. Făcutu-s'au felú de felú de observațiuni, pusu-s'au la cale felú de felú de măsurări, isprăvitu-s'au felú de felú de socote, și continuá să se facá de tóte aceste neîntreruptú. Totú cu asemenea scopú s'au făcutú și se facú și măsurările de ploie.

Observațiunile și măsurările de până acuma nu au dusú încă deplinú la scopú, dar priu ele totuși a succésú să se rupá véiulú de pe multe lucruri și împrejurări necunoscute, și di de di se rupe de pe alte și mai multe. Totú, ce se descopere și se aflá, se valoréză îndată la economie, despre ce póte voii scrie câteva detaiuri altádatá.

Și acum la închierie o esplicare relativú la vorbele dela începutú. De multeori mi-am sfârmatú capulú cu întrebarea, despre ce ar trebui să scriú și cum ar trebui să scriú, ca toți cetitorii să simtá îndemnú de cetire și din cetire să tragá folosú. Și cum e greu, să afli obiecte potrivite, și să le dai și formá atrăgátore, am socotitú să cercú odatá contrariulú, ca mai ușorú. Am prinsú dară în pêná totú ce numai mi-a venitú mai îngrabá în munte, și le-am pusú pe hârtie. Partea cea mai mare a celorú spuse suntú lucruri tuturorá cunoscute, ér cele ce unora până acuma nu ar fi fostú cunoscute, socotite numai în de sine suntú aprópe fără interesú. Mă măgulescú dară a crede, că nici odatá nu-mi voii fi ajunsú ținta mai bine ca astádatá.

Deckert, declară, că lucrul l'a comunicat auctorităților bisericesci, cari însă nu au aflat nimic de reprobare în predicile și scriptele dlui Deckert, cu toate acestea l'au făcut atent, ca pe viitor să nu părăsască din vedere în predicare sfânta misiune sa. Ministrul regretă, că păstorul sufletesc vorbește în un ton, ce poate deștepta intoleranță între confesiuni.

Francia.

După multe combinări și conferințe cu capi grupurilor republicane i-a succedat în fine dlui Dupuy componerea noului cabinet. Dupuy fiind un republican radical, este lucru firesc, că și între colegii lui cei mai mulți sunt de principii radicale. Dară după ce în camera republicanii radicali nu dispun de majoritate, trebuie să se pacteze cu celelalte grupuri mai cedând din principiile lor, sau să dimisioneze la desbaterea primei chestii mai importante din cameră. În noul cabinet ministrul președinte Dupuy este ministru de interne, Guérin de justiție, Hanoteaux de externe, Leygues de instrucțiunea publică, Mercier de război, Faur de marină, Barthou de lucrări publice, Lourtier de comerț, Delcasse de colonii, Viger de agricultură, Poincaré de finanțe.

Italia.

Deputatul Imbriani în ședința de luni a camerei a întrebat pe ministrul președinte Crispi și pe ministrul de externe Blanc, că au intenție să provoace o acțiune pentru apărarea drepturilor suprimate ale poporilor de vîță latină din Austro-Ungaria.

Ministrul Crispi a declarat, că la această întrebare nu poate răspunde.

Atunci Imbriani a exclamat: „Unu tipet de durere ne sosesce dela Clușu. Parlamentul italian cu mândrie trebuie să ridice cuvînt de protestare și în același timp cuvinte de simpatie pentru popoare, cari luptă pentru independența lor.”

Președintele a răspuns, că după ce dlui ministru președinte a declarat, că nu poate răspunde dlui Imbriani, acesta nu are dreptul de a-și desvolta interpelarea.

Vocile de simpatie din presă și de astădată din parlamentul fraților Italiani ne umplu de mîngăere. Procesul Memorandului a făcut chestiunea română și mai cunoscută în lumea cultă din apus.

Rusia.

Precum se anunță din Petersburg, în noaptea de 2 spre 3 Mai s'au făcut numeroase arestări deodată în Petersburg, Moseva, Orlov, Smolensk, Odessa și în alte mai multe orașe. Se asigură, că poliția a dat de urma unei societăți revoluționare estinse și bine organizate. La societate s'au aflat și confiscat mai multe mașini de tipărit și scrieri revoluționare. Între arestați se află mulți oameni de cultură superioară, studenți și câteva dame. Acestea numeroase arestări probază, că partidul revoluționar, care de vre-o 10 ani se părea, că dorme, era și pus în lucrare, dară nu încapă îndoielă, că poliția își are între revoluționari agenții săi, cari o informază exact despre toate mișcările acestora.

Reuniunea slavă de binefaceri în adunarea generală era și-a ales de președinte pe generalul Ignatiew. Adunarea și-a exprimat bucuria pentru întemeierea unei reviste nouă, care se va ocupa în deosebi de interesele Rutenilor din Galizia și Ungaria.

Poliția a descoperit o conjurațiune a nihilistilor, cari aveau de scop să facă atentat asupra vieții țarului cu ocaziunea manevrelor, ce se vor ține la toamnă la Smolensk. Între conjurați se află mai mulți studenți și oficiali dela calea ferată. În mâinile poliției au căzut puțini, scăpându cei mai mulți în străinătate.

Serbia.

Casarea constituțiunii din 1888 a produs o mare furtună în tabăra radicalilor, cari sunt numeroși și se bucură de mare popularitate. Mai mulți capi de ai radicalilor au fost arestați, era oficialii cu principii radicali dimisionați. Prin măsurile acestea nemulțămirea lea totuși mai mari dimensiuni.

Regele recurge la măsuri totuși mai riguroase spre a înfrânge agitațiunea radicalilor. Pe cum se anunță din Belgrad, foa oficială a publicat un ucaz regesc, prin care se casază activitatea judecilor de instrucție, încredințându-se auctoritățile polițiene cu facerea investigațiilor. Acesta s'a întâmplat pe baza articolului 46 din constituțiune, care dă dreptul regelui a lua dispozițiuni cu putere obligatorie și fără aprobarea scutinelor atunci, cându patria este amenințată de inimi străine ori interni. Foa oficială declară, că starea actuală nu va dura timp îndelungat, de-orece nici pentru rege, nici pentru guvern nu e lucru plăcut să recurge la atare măsuri.

Mai multe organe opoziționale au sistat aparițiunea, era altele au fost suprimate. Situația însă îngrijoră.

Bulgaria.

Din Sofia se anunță, că ministerul Stambulov a căzut. Ministrul președinte Stambulov încă abia în etate de 30 de ani ajuns în 1884 președinte al sobraniei. Cu doi ani mai târziu fiind alungat principele Alesandru, Stambulov luă în mână fruntea guvernării și astfel mântu țara de anarhie. Principele Alesandru la reîntorcerea și reînțarea sa la tronul bulgar constitui pe Stambulov de regent, în care calitate cu multă dibacie și energie sciu paraliza planurile Rusiei și ale amicilor ei din Bulgaria. Lui este de a se mulțami și chemarea principelui de Koburg pe tronul bulgar. Ca om energic Stambulov și-a câștigat mulți contrari, dară patriei sale a făcut mult bine. Noul cabinet nu s'a compus încă; nu încapă însă îndoielă, că ori ce cabinet ar fi, va urma programul dezvoltat de Stambulov în conducerea afacerilor publice.

Correspondințe.

Ormenișul de câmpie 25 Mai 1894.

Vitregimea timpurilor în foarte multe lucruri ne-a împedat să ținem rînd întru înaintarea culturii cu unele popoare conlocuitoare.

Se recere acum zel și abnegațiune dela totuși natul român spre a sucure cu ajutorul cu puțință, atât spiritual cât și material.

Nu e însă de desperat. Unu popor de aproape trei milioane pută-va învinge decile și sutele de scaderi, numai să se deștepte unul fiecare și să-și cunoască datorința, ce o are față de națiunea sa. Căci deși subjugat și asuprit în vre-o câteva vîci trecute, totuși acum ne bucurăm și ne putem fâli, că avem oameni de înaltă erudițiune, într'adevăr că nu în măsura proporțiunii poporului numeros. Și acesta de unde vine? Că ne lipsesc mijlocele materiale. Însă deși nu cu pași giganti, totuși înaintăm.

Dară legile vigente făcute cu un scop general bun și de laudat, așteptă lățirea lumii culturale și în popor. Însă trebuie să vedem și scopul special al acestor legi, cari tind într'acolo, — cunoscându-se miseria poporului, — să ne potă lipsi de școle, luându-le și prefăcându-le în școle de stat, dacă nu vom implini recerintele legii, și încă curîndu.

Urmările păgubitoare ne sunt cunoscute tuturor. Așa dară se așteptă, și recere, ca și noi curîndu să ne unim cu toții în cugete și simțiri, urmîndu sfaturile bărbaților nostri luminați, să facem totu, ce ne stă în puțință, să ne scăpăm școlile.

Cei cari au crescut între popor, și sersesc în mijlocul lui, Iese la lumină cu propuneri de mijloce, prin cari s'ar pută ameliora starea noastră precară.

S'au audiat de multu propuneri prin cari ne-am pută ajuta cu puțin sacrificiu, dacă am sucure cu toții. Am audiat încă în copilăria mea o propunere salutară: să sacrifice totu românul numai unu cruceu pe an după suflete, și preste puțin ani amă avă o sumă de bani considerabilă. Însă câte sute și mii de indiviți nu o vor fi rostită acesta? Luarea inițiativei a rămasă până în anul trecut 1890, — cându o luă On. Redacțiune a „Unirii” din Blășu. După care în anul cel dintâu unu preot au și trimis banii, mare parte nu, în alu doilea foarte puțin, și pe rîndu voru înceta cu toții. Pentru ce? Pentru că nu s'a descoperit modalitatea, cum să se stringă acei crucei. A cere mereu dela popor câtu de puțin, nu duce la țintă, că e sătul ei de cereri și de esecările altor nenumărate aruncuri și trăsuri.

Nu voesc a descrie poporul, că e nepăsătoriu, căci dacă i-se arată scopul prin preoți și inteligenți, cum se cuvine, e mariuimos și sacrifică, precum s'a vedut destul de clar din donarea pentru școlile din Blășu. Unde preoții i-au descoperit și deșteptat asupra scopului sfînt, premergîndu firesce ei cu esemplul, vedem, că a reușit preste așteptare; unde însă preoții i-au spus numai superficial și ei își și n'au premersu cu esemplul bun, amă vedut cu toții urmările, unele chiar de condamnat.

Așa la puțin vom ajunge. Dară după ce împrejurările ne strimtoresu mereu, cred, că nu voi greși espunîndu-mi și eu opiniunea mea pentru unu mijloc de a sacrificia ușor de implinire.

S'a început colecta cruceiului: să o ținem și să sacrificăm în modul următoriu:

E introdusă în multe biserici adunarea cruceilor cu discul în Dumineci și sârbători. Unde nu e introdusă, nu e greu a o introduce, — precum o introduse și ea înainte

de asta cu vre-o 17 ani. Dacă unii preoți ar simți și în această ceva greutate, îi poate ajuta protopopul lor cu ocaziunea vizităților.

Förte ușor s'ar introduce, și din acei bani cu finea fiecărui an s'ar pute trimite la colecta crucierului atâta, câte suflete se află în parohie, și ce ar întrece, să se trecă la banii bisericeii, ori fie aceia destinați toți pentru colecta crucierului.

Cred, că s'ar aduna binișor, precum și la mine, unde de când s'a introdus colectarea, se scote din lada bisericeii cu finea anului câte 15—17 fl. Pe această cale am pute face multă.

Eu mi-am spus opinia mea. Dea ceriul, ca alții să afe moduri și mai practice și mai salutare, numai să nu fie grele de împlinit. Căci vedem, că totu numai dela preoți și ér dela preoți — în prima linie — se receră multe, multe, și durere, că faci förte puțin.

A. Vodă,
parochiu.

Scolastică.

În sensul Preaveneratei Ordinațiuni consistoriale dela 19 Maiu Nr. 1918 a. c. st. n. examenele de calificățiune cu docenții dela școlele poporale elementare din arhidiecesa română gr. cat. de Alba Iulia și Făgăraș în anul scolastic curente se vor ține la institutul preparandială din Blășu în 20 și următoarele zile ale lunii Iunie a. c. st. n.

La examenul acesta se admit, în sensul §-lui 102 articlu de lege 38 din anul 1868 și alu regulamentulu arhidiecesan:

1. Toți acei docenți interimali, cari după absolvarea întregu cursulu preparandială în o preparandie publică au practisat cu docenții unulu, celu multu doi ani, și

2. Acei docenți, cari s'au pregătit pe cale privată și au funcționat ca atari timp îndelungat, dovedind progresu bun cu elevii de școlă și purtare morală și socială corăspundătoare întru tôte oficiulu de docente.

Interesații au de a-și subșterne petițiunile de admitere pe calea sa la Prea Veneratul Consistoriu Mitropolitanu celu multu până în 5 Iunie a. c. st. n. ajustate cu estrasă matriculară de botez, absolutoriu preparandială, eventualu alte testimonii scolastice, atestatū despre progresulu realu pe cariera docentală și despre purtare morală și socială. Petițiunile intrate mai târziu nu se vor lua în considerațiune.

După regulamentulu celu nou de examinare taxa pentru cei cari au absolvat preparandia aci în locu, este 10 fl., pentru cari au absolvat în altu locu ori s'au pregătit pe cale privată, este 20 fl. v. a.

Diracțiunea institutulu preparandială.
Blășu în 22 Maiu 1894.

Georgiu Munteanu,
directoru.

Concursu.

Se curentăză oficiulu de prefectu alu convictulu român din Siget în Maramurășu. Emolumentele împreunate cu acestu oficiu sunt: 300 floreni plată anuală, cuartieru, servitiu și întreaga proviziune. Doritorii de a dobândi acelu oficiu recursele sale să le trimită până în 20 Iunie a. c. st. n. la subscrișulu.

Din concederea comitetulu asociațiunii pentru cultura poporulu român din Maramurășu.

Satū-Șugătagu la 18 Maiu 1894.

Titu Budu,
vicariu, vice-presidele asoc. pentru cultura pop. rom. din Maramurășu.

Noutăți.

Din arhidiecesă. Preaveneratul Consistoriu mitropolitanu în ședința dela 12 Maiu

a. c. cu invoirea sa a absolvat pe M. On. Aron Boeriu dela conducerea ulterioară a oficiulu protopopescu alu tractulu Aiudulu și a denumit de protopop alu acelu tractu pe Preaonoratul Ștefanu Popu parochiu în Mihaltu. — Ioanu Barna, preotū în Pătrângen protopopiatulu Roșiei montane, a fost numit parochiu în Miraslău tractulu protopopescu alu Aiudulu. — Ilustritatea Sa Preasfințitul Domnū Episcopu alu Lugosulu Dr. Victoru Mihalyi în 27 Maiu a chirotonit de preotū pe clericulu arhidiecesan Pompeiu Butnariu, care este dispus ca administratoru parochialu în Valea Jidanulu din tractulu Giurgeulu.

Întru mărirea lui Dumneșeu. Dna Catarina Farkas Dani din Zlatna a mijlocit dela mătușea dna Rosalia Chișbacu din Ighiu cumpărarea unu potir de argint de China întraurit și a unei lingurițe cu 15 fl. pe sama bisericeii din Pătrângen. Irimie Todoru și soție-sa din Presaca, Paraschiva Munteanu din Pătrângen și Teodoru Ulea din Feneșu au dăruit acelu bisericeii împreună unu Euchologiū. — Curatoratul bisericeii parochiale gr. cat. din Blășu, aduce și pe calea acesta multămitile sale dșorei Elena Sănteonu pentru frumosulu și prețiosulu ornamentu pe tetrapodu cusutu de dinsa pentru numita bisericeă.

Promotiune. Sămbătă în 26 Maiu a. c. la universitatea din Budapesta a fost promovat la gradulu de doctoru în Teologie Cl. Alexandru Gheșe, prefectu și profesorū în seminarulu din Gherla.

Feuilletonistulu „Tribunet“ în Nr. 89 vorbindu de Desmiru, locul natalu alu episcopulu Leményi, dice, că dacă Leményi în acea comună în locu de curți mai bine ar fi zidit o bisericeă de pētră — astădi mai vie iar fi amintirea și mai românească. Se vede, că feuilletonistulu ca și mulți alți cunosce pe episcopulu Leményi numai din istoria pătimășe a lui Papiu Ilarianu. Au bisericea catedrală din Blășu adaptată de episcopulu Leményi cu cele două turnuri maștastice, cu cele 12 coruri, cu lucrurile ei de artă și de gustu, au frumosulu castlu mitropolitanu din Blășu prefăcutu de Leményi din ruină în unulu din cele mai frumoșe castele în Ardélu, au liceulu din Blășu fundat de Leményi, cursulu teologic de 4 ani din Blășu instituit de Leményi, adaptarea tipografiei seminarulu spre a tipări cu litere latine făcută totu de Leményi, avintulu, ce l'a datu Leményi sciinței și culturii în Blășu, cumpănescu mai puțin decātu o bisericeă în Desmiru, și nu sunt ore tôte aceste destule motive spre a-l face amintirea „vie și românească“ ca la ori ce bărbatū din acea epocă mișcatū? Până cându publiculu și mai alesu tinerimea noastră va înveța a cunosce pe bunulu acesta arhieru numai din Ilarianu? Ca și cum Barițiu nu ar fi scrisu istoria sa!

Din România. Diarulu „Timpul“ sub titulu „Incidente regretabile“ scrie: Sămbătă sara studenții universitari din capitală, indignați, ca toți Românii, de verdictulu juraților din Clușu au ținut să manifesteze sentimentele lor prin unu act de protestare. Manifestanții în număr de 1000—1500 după ce au percursu cu torțe și cu musică mai multe strade ale Capitalei, s'au îndreptat spre strada Vamei, unde se află legațiunea Austro-Ungară, dară au fost respinși de poliție. După diferite preumblări pe strade manifestanții s'au împrăștiat pe la 11 ore noștea. — Duminecă s'a întâmplat unu noă incidentu. Magiarii din Capitala României au mersu în grădina Teiu spre a serbători condamnarea comitetulu naționalu român din Transilvania. Înțelegendū despre această faptă provocătoare studenții universitari au mersu în grădina unde erau Magiarii, și după unu schimb de cuvinte cu presidenții alorū două societăți magiare, studenții strigară „Trăescă Transilvania“, era musica celor două societăți in-tonă imnul „Deșteptă-te Române“. Apoi studenții luară fără violință stégulu ungurescu alu unei societăți, veniră cu elu în Capitală și trecendū pe dinaintea legațiunii austro-

ungare îl rupseră și arseră în fața universității. — „Timpul“ reprobă purtare provocătoare a magiarilor, dară și încercarea studenților de a manifesta înaintea legațiunii austro-ungare încă o condamnă, deoarece ar pute ave ca rezultat înășpirea bunelor relațiuni cu statulu vecinū.

Impertinența jidovăscă în România este uimitore. Unu D. A. Stern adresază evreimii din țară o circulară provocându-o, să subscrie actiuni și abonamente pentru unu diariu alu intereselor israelite. Scopulu diariulu în partea privitoare la cestiunea israelită este a face cunoscutu și a denunța starea Israelților din țară, suferințele și tôte faptele, ce se petrecu contra lor; a apăra drepturile Israelților și a combate tôte măsurile și legile restrictive și escepționale edictate contra lor; a lumina pe Israeliți, deșteptându-le înțelegerea intereselor lor, și a-l stringe pentru a lupta pe tôte căile legale pentru ameliorarea stării lor politice, civile, sociale și economice. — „Timpul“ pe cându își exprimă indignarea față de impertinența jidovăscă, are și satisfacțiunea de a constata, că legile și măsurile luate de guvernulu conservatorū în contra exploatării economice a țerei de către Evrei au început să dea rōde. — Jidovii din România, dacă nu se simt bine acolo, să vină în Ungaria, că aici e Canaanulu lor.

Condamnații dela Clușu la reintōrecerea pe la locuințele lor au fost primiți de populațiunea română cu multă căldură. În Sibiu au fost întâmpinați la gară de mulți omeni, era după aceea s'a dat unu banchetū în onōrea lor în sala dela „Gesellschaftshaus“. În Alba-Iulia dl. R. Patiu a fost întâmpinat la gară și însoțit până la locuința sa de mai multe sute de români; poliția și gendarmeria s'a purtat de totu provocatoriū lovindū poporul și rānindū vre-o 4 persoane.

Br. Jósika Samu a dimisionatū din postul de secretariu de statū în ministerulu de interne. Precum se vorbeșce, cauza dimisionării este, că a perdutū grația guvernulu, nevoindū să voteze în casa magnaților pentru cășatoria civilă.

† Dr. Schlōzer, fostulu ambasadoru alu Germaniei pe lângă Vaticanu, a repositū. Elu a funcționat lângă Vaticanu din 1882—1891 și are mari merite pentru încetarea așa numitulu Kulturkampf în Germania. Pe cariera diplomatică a servitū din 1850 și a dovedit unu rarū tactu și abilitate și în cele mai delicate cestiuni.

Prigonirea studenților români la universitatea din Clușu. Cetimū în „Dreptatea“ cu data Clușu 29 Maiu: „Adi s'a afișat pe tabla Universității o provocare la adresa alorū 39 universitari români de aici, ca pe mâne în 30 l. c. la 5 ore să se prezente înaintea Rectorulu universității Dr. Brandt (sasū de origine) pentru a se rectifica asupra ținutei lor în timpul duratei Procesulu Memorandulu, și asupra redactării apelurilor „Cătră Poporul Român“ și a „Manifestulu junimii academice române“. E vorba de o denunțare a colegilor unguri. Agitația e grozavă, tinerimea va lua o poziție energică față de forulu universitarū, și va pretinde libertatea satutară, ce studenților universitari la tôte universitățile li-se dă.“

Stare de asediū. În Blășu de două săptămāni avem miliție, și precum se vede, nu are să ne părăsescă curēniū. Încolo Blășulu e liniștitu, și din petrecerea mișției aici are orașulu venitū. Sub cuvintū, că s'ar fi observatū mișcări revoluționare între Români, s'a trimisū miliție la Hașegū, Ighiu, Zlatna și pe airea. Lucru de miratū, că cu tôte sfortările nici miliția, nici gendarmii, cari cutrieră satele, nu au pututū constata nici unu singurū casu de revoluție.

† Ioanu Macaveiu preotū în Feldru, după o viață plină de activitate desvoltată cu multu zelū și laudabilă ardore pe terenulu bisericescu, scolasticu, apoi pe terenulu publicisticii, și-a dat sufletulu în mânele Creatorulu în 26 Maiu 1894 în anulū alu 35-lea alu etății și alu 10-lea alu preoției.

În veci amintirea lui!

PARTE SCIINTEFICĂ-LITERARĂ.

XXII.

Epilog.

Înainte de ce am încheia studiul nostru, este de lipsă, să mai amintim pe scurt câteva aserțiuni cutezate de ale dlui Nicolaș Densușan, cu cari asemenea a arătat, cătu de superficialu este în lucrurile, despre cari cu atâta încredere în sine s'a apucat să scrie.

I. La pagina 11 din „cercetarea” sa vorbindu despre conciliile ecumenice și „particulare” admise de conciliul II provincialu dela 1882 ținutu de Mitropolitul Vancea, se exprimă astfel:

„Sinodul său „conciliul” din Blășu recunoște de obligătore pentru biserica de Alba-Iulia o lungă serie de concilii ecumenice și particulare cu totul neadmise în biserica răsăritului, fără ca acestu conciliu să țină în considerare, că prin această admitere mitropolia română de Alba-Iulia s'a scosă singură afară din biserica răsăritului, și că a rămasă fluctuându, cum amu dize, în aeru, ca o mică planetă rătăcitoră (sic) eșită din orbita sa.”

Înainte de ce am arăta, câte neadevăruri se cuprind în șirurile aceste, aflăm cu cale a contempla puțin talentul oratoric și cunoștințele cosmografice ale dlui N. Densușan manifestate așa de limpede în șirurile aceste.

Asămănă dlă N. Densușan aici biserica română din Mitropolia de Alba-Iulia cu o planetă rătăcitoră eșită din orbita sa și fluctuându, cum amu dize, în aeru.

Acum planetele rătăcitoră și nerătăcitoră, eșite sau neeșite din orbita lor, nici cându nu fluctuează „cum amu dize” în aeru, căci aerul sau atmosfera este numai în jurul pământului ca o parte integrală a lui, pe care îl învâie în o grosime de câteva decii de kilometri. Dincolo de atmosferă sau „cum amu dize” de aerul pământului, în depărtarea grandioasă, în carea „fluctuează” planeta, este spațiul universului, în care se află eterul, însă „cum amu dize” nu se mai află aeru. Și așa a vorbi despre planete, cari fluctuează în aeru, este o absurditate fisică.

Apoi cuvintul planetu însuși înseamnă rătăcitoru dela cuvintul grecescu πλανῶ = a rătăci. Cei vechi au datu planetelor numirea acesta de stele rătăcitoră, fiindu că necunoscându-le orbitele, cum le cunoșcem noi astăzi, li-se părea, că rătăcescu printre celealalte stele. De unde a vorbi de „planete rătăcitoră” este o tautologie cătu mai urfă, care o pôte comite numai unu omu lipsitu de ori ce cunoștințe cosmografice. Eră ce atinge eșirea unei „planete rătăcitoră” din orbita sa, de câte ori se împlin așa numitele aberațiuni planetare, totdeauna planeta ese din orbita sa, fără ca pentru aceea să se pôtă dize, că rătăcescu.

Dlă N. Densușan cu figura acesta retorică luată din cosmografie voindu să fie sublimu, a ajunsu să fie absurdu.

Să lăsăm însă talentul oratoric și cunoștințele cosmografice ale dlui Densușan, și să ne înturnăm erăși la cunoștințele dînsului ca criticu.

În șirurile de mai susu dlă N. Densușan spune cetitoriloru sêi, că „sinodul său „conciliul” din Blășu recunoște de obligătore pentru biserica de Alba-Iulia o lungă serie de concilii ecumenice și particulare cu totul neadmise în biserica răsăritului.”

Cându dlă Densușan avându înainte ochiloru conciliul provincialu II dela 1882 ținutu sub Vancea pôte susține despre elu unu neadevăr așa mare, atunci numirea de superficialu este „cum amu dize” de salonu. Căci dînsul susține apodictice, că sinodul provincialu din Blășu dela 1882 a primitu nu numai concilii ecumenice „cu totul neadmise în biserica răsăritului”, ci și concilii „particulare”. Acum dlă Densușan, dacă va mai lua odată în mână actele sinodului acestuia provincialu, și va mai ceti odată profesiunea de credință, din carea a citatu șirurile de mai susu, se va convinge, că acolo

de nici unu sinodu particularu nu este vorba, și nici nu se amintesce.

Ca cetitorii să vadă superficialitatea de necredută a dlui Densușan, lăsăm să urmeze chiaru cuvintele profesiunii de credință, în carea este vorba de sinodele, ce le veneră Mitropolia noastră:

„Venerem încă și primesc sinodele ecumenice, precum urmăm.” Apoi se enumără pe rând cele 8 sinode ecumenice din răsăritu, apoi continuă: „Venerem încă și primesc toate celealalte sinode ecumenice cu auctoritatea Pontificalu romanu pe lege celebrate și confirmate, și mai virtosu sinodul florentinu,” și după aceea enumără dogmele primite și de răsăriteni în sinodul florentinu, și apoi mai amintesce sinodele ecumenice Tridentinu și Vaticanu. Nu este amintitu absolutu nici unu sinodu particularu, ba nici cuvintul particularu nu vine nicăiri înainte în profesiunea acesta de credință.

Judece acum publicul cetitoriu, că ore se cuvine unu scriitoru, care vre să fie seriosu și sinceru, a scrie astfel?

Dar să mergem mai departe. Dlă N. Densușan abuză multu cu cuvintul: Biserica răsăritului, spre a seduce pe cetitorii sêi. Dînsul pretinđeni așa espune lucrulu, ca și cum în privința credinței numai o biserică a răsăritului ar exista, cându unu omu numai cătu de cătu versatu în cele bisericesci scie, că în privința credinței există două biserici a răsăritului. Una adevă unită în credință cu biserica Romei și prin ea cu biserica catolică apusenă, de carea se ține și biserica românească din Mitropolia de Alba-Iulia, și alta neunită în credință cu biserica Romei și prin ea cu biserica catolică a apusului. Despre această din urmă pôte dize dlă N. Densușan, că nu cunoșce de ecumenice și cu putere obligătore decâtu pe cele 7 sinode din începutu ținute în răsăritu, și nu admite nici unulu din celealalte sinode ecumenice ținute după cele 7. Despre cea unită însă nu pôte dize așa ceva, căci acesta cunoșce și veneră de ecumenice nu numai cele 7 sinode din răsăritu, ci și pe alu 8-lea și pe toate celealalte sinode ecumenice ținute în apusu și venerate de atari de cătră biserica Romei. De unde, cându sinodul provincialu dela 1882 ținutu de Mitropolitul Vancea în profesiunea de credință a dechertat, că recunoșce de ecumenice „toate celealalte sinode ecumenice ținute în modu legalu cu auctoritatea Pontificalu Romanu și aprobate de dînsu”, a recunoscutu de ecumenice numai sinodele acele, pe cari le-a recunoscutu de atari totdeauna biserica unită a răsăritului, și și biserica românească unită din Mitropolia de Alba-Iulia.

Despre acesta se pôte convinge dlă Densușan forte ușor căutându în biblioteca Seminarului archidieceșan din Blășu manualele de dogmatica și istoria bisericescă, din cari în secululu trecut și în celu de față s'a propus dogmatica și istoria bisericescă teologiloru din acestu Seminaru. În manualele aceste va afla dlă Densușan, că biserica românească unită și în timpurile dinainte de Vancea a recunoscutu de ecumenice toate sinodele, pe cari le-a recunoscutu și sinodul provincialu dela 1882.

Din toate manualele aceste ne provocăm numai la unulu. Și acesta este Istoria bisericescă de Basiliu Rațu Prepositu capitaru din Blășu, edată în Blășu la 1854 și dedicată Mitropolitului Șulutu. Opulu acesta fu folositu de manualu în seminarulu archidieceșan din Blășu înainte de Mitropolitul Vancea, și autorulu îl scris chiaru în îndemnul Mitropolitului Șulutu, ca să servescă de manualu.

Acum în opulu acesta începându dela pagina 208 până la pagina 212 incl. se enumără și propună ca ecumenice toate sinodele acele, pe cari sinodul provincialu dela 1882 ținutu sub Vancea le mărturisesc de ecumenice, și pe cari însă numai biserica răsăritului neunită nu le cunoșce de atari.

Sinodele aceste sunt: Sinodul VIII Constantinopolitanu, Sinodul Lateranu I, II, III, IV, V, Sinodul I și II dela Lyon, Sinodul din Viena Galliei, Sinodul Pisanu, Sinodul dela Constanța, Sinodul dela Basilea.

Ba ce e mai multu. Profesorulu din Blășu Tarța, care i-a propus dlui N. Densușan studiulu religiunii în gimnasiulu superioru din Blășu, din manualulu acesta alu prepositulu Basiliu Rațu destinat pentru teologi a compus unu compendiulu scurtu pentru gimnasiu. Și în compendiulu acesta încă erău enumerate toate sinodele de mai sus și propuse ca ecumenice și recunoscute ca atari de Românii uniți. Din compendiulu acesta a învățat dlă Densușan istoria bisericescă ca studentu de clasa a VIII-a în gimnasiulu din Blășu la anul 1864/5, pe cându Vancea nici episcopu nu era.

Tote lucrurile aceste putea să le scie dlă N. Densușan forte ușor, dacă nu se încredea așa tare în sine, ci mai întâiu studia cestiunea, și numai după aceea se apuca să arunce imputări așa grele unui bărbatu ca Mitropolitul Vancea. De făcea însă acesta, atunci forte credem, că nici cându n'ar fi scrisu.

Dlă N. Densușan neînțelegându de locu manifestulu de unire dela 1698, își întemeiază și pe acesta curioșă sa aserțiune despre sinodele ecumenice. Susține adevă, cumcă: „sinodulu de unire dela 1698 nici nu a primitu pentru mitropolia de Alba-Iulia nici unu sinodu mai multu ecumenicu ori particularu. Sinodulu acela din 1698 a rămasu pe lângă cele 7 săbore dela începutu.”

Amu avu dreptulu să-l întrebăm pe dlă N. Densușan, că unde stă lucrulu acesta în manifestulu de unire dela 1698? Căci în acel manifestu explicite nu se amintesce cu nici unu cuvintu despre sinodele ecumenice sau particulare, pe cari le primesc autorii manifestului. Dacă e vorba însă, că ce se cuprinde implicite în acestu manifestu despre sinode, atunci hotărțu îl spunem dlui Densușan, că manifestulu implicite a dechertat destul de lămuritu, nu că autorii lui rămân „pe lângă cele 7 săbore dela începutu”, ci că primesc de ecumenice toate sinodele acele, pe cari le primesc de atari membrii sfintei biserici catolice a Romei, căci autorii dechertă în manifestu, că „din bună vooa noastră ne unim cu biserica Romei cea catolică și ne mărturisim mădularele cestei Biserici sfinte catolice a Romei prin cestă carte de mărturie a noastră”. Mădularele sfintei catolice biserici a Romei însă recunosc de ecumenice toate sinodele recunoscute de sinodulu provincialu dela 1882 ținutu sub Vancea. De aceea și autorii manifestului de unire dela 1698 cându s'au dechertat mădulari ai aceste sfinte biserici, au recunoscut de ecumenice toate acele sinode, și prin urmare Mitropolitul Vancea la 1882 cu sinodulu sêu în profesiunea de credință n'a profesat de ecumenice decâtu sinodele, ce le-a profesat și sinodulu dela 1698 în manifestulu sêu.

II. Despre sinodulu dela Florența, pe care asemenea l'a profesat de ecumenicu sinodulu provincialu dela 1882 ținutu sub Mitropolitul Vancea, se exprimă dlă Densușan în chipulu următoriu:

„În conciliulu dela Florența (1439) după cum scim, se făcu numai în aparință o unire între biserica orientală și biserica catolică. Toți patriarhii din răsăritu, afară de patriarhulu Constantinopolulu, aruncară anatema asupra decretelor acestu conciliu, astfel că acestu conciliu este condamnatu în biserica răsăritulu.”

Ca de obicei dlă N. Densușan scrie cuvintele aceste fără să se fi informat mai întâiu cu serioșitate despre lucru. Dacă și-ar fi luat ostensela a căuta barēmă că ce dize Pravila despre sinodulu dela Florența, atunci pôte că altcum ar fi scrisu. Căci cunoscutu este, că Pravila este codicele de legi bisericesci și la neuniți.

Acum Pravila sinodului dela Florența îl numește alu 8-lea săboru, și despre unirea făcută în elu se exprimă astfel:

*„Dacă făcură împreunare (unire) eră kyr Marco Efesenulă stându împotriva nu vru să iscălescă, eră fără de dînsulă alții toți aș voită și aș iscălitu.“*¹⁾

Dacă afară de unul, ceialaltă „toți aș voită și aș iscălitu“ unirea la Florența, și dacă acesta nu o dice unu „Iesuitu celebru“, ci chiaru Pravila, codicele de legi și alu neuniților, atunci cum pôte dice dl. N. Densușan, că la Florența se făcu numai „în aparință o unire între biserica orientală și biserica catolică?“

Dacă mai departe dl. N. Densușan ar fi resoită literatura bisericeii române unite, ar fi aflat, că nu numai sinodul provincialu ținutu de Mitropolitul Vancea la 1882 a considerat sinodul dela Florența de ecumenic, ci și înainte de Mitropolitul Vancea în biserica română unită fu considerat de atare.

Pentru scurtime îi vom aduce numai două exemple.

Călugării basiliți din véculu trecut dela mănăstirea din Blașu în scrierea clasică „Flosculus veritatis“ vorbindu despre sinodul dela Florența la capetu se exprimă astfel:

„Singulari consentientes subscripserunt, uno excepto, Marco Ephesino, uti habetur in Pravila quis autem sanae mentis credere poterit quod unus solus synodo oecumenicae contradicens, qualis fuit Marcus Ephesinus, docebit veritatem?“

Călugării basilitani din Blașu apriatū numescū aci sinodul dela Florența: *sinodū ecumenicū* și încă în seculul trecut. Cum pôte atunci dl. N. Densușan să susțină unu neadeveru așa grosolan, că biserica română unită până la Mitropolitul Vancea n'a număratu sinodul ecumenic dela Florența între sinodele ecumenice?

Mai departe despre ecumenicitatea sinodului dela Florența și despre *adeverata unire*, ce s'a făcutu acolo între biserica răsăritulă și a apusulă, în seculul nostru a scrisu repositulul canonicu dela Lugosu Gavrilă Popu pe largu în „*Sionul Român*“ din 1866 ca despre unu lucru de sine înțelesu în biserica română unită.²⁾

Mare neadeveru dice dl. N. Densușan și cându susține, că „toți Patriarhii din răsăritu afară de Patriarhul din Constantinopolu aruncară anatema asupra decretelor“ sinodului dela Florența. Îi vom aduce erăși numai două exemple.

Filoteu Patriarhul Alexandriei la 1441 (va să dică 2 ani după sinodul dela Florența) scrisu Papei Eugeni alu IV-lea, îi gratulă pentru unirea dela Florența, și îi făcu cunoscutu, că a rugat pe împăratul Ioan Paleologul și pe mai mulți episcopi din răsăritu, ca să fie afurisiți toți aceia, cari nu voru primi decretelē sinodului dela Florența. Mai departe la 1460 toți trei Patriarhii dela Alexandria, Antiochia și Ierusalimul au declarat Papei Piu II, că primescū unirea dela Florența.³⁾

Ba ce e mai multu, biserica răsăritulă, îndată ce s'a gatat sinodul dela Florența, a început a celebra aducerea lui aminte, cum celebră de pildă aducerea aminte de sinodul I dela Nicea în Dumineca a șeptea după Pasci, și a acelu de alu II-lea dela Nicea în Dumineca întâia după 11 Octobru, și pentru serbătorea sinodului dela Florența a compus și mai mulți imni și sinaxariu.⁴⁾ Se înțelege dela sine, că mai târziu după ce perfidia lui Marcu Eugenic și Siropul și politica sultanilor turcesci au nimicitu unirea,

ca să nu mai fie legătura de iubire între răsăritu și apus, și ca nu cumva în urma legătorei acesteia răsăritul cu ajutorul apusului să facă capetu domniei turcesci, și serbătorea sinodului dela Florența și imni lui fură scoși din usă în răsăritu.

Încolo dacă dl. Densușan voesce în adevăr să afle adevărul despre sinodul dela Florența, îi recomandăm două opuri nu de „Iesuiti celebri“, ci de doi Greci. Aceste sunt „*Τόμος καταλλάξης*“, ce l'a edat Patriarhul Dositeiu alu Ierusalimului în Iași la 1692—1694, în care va putē vedē totă perfidia bizantină a inamicilor unirii, eră celalaltu opu este opul greculu Pitzipios Bey tradus pe limba germană și intitulatū „Die orientalische Kirche“, în care apoi pôte să vadă, cum cugetă despre sinodul dela Florența unu bărbat grecu modernu de înaltă cultură europeană și de o nobilitate extraordinară a inimii. Cetindu-le aceste două opuri nu credem, că dl. N. Densușan se va mai afla bine în societatea peritilor Marcu Efesinul și Siropul în judecarea sinodului dela Florența.

(Va urmă).

Timpul ține mai multu ca norocul.

(Continuare)

„Generalul meu“, răspuse bătrânul, „mulțamesu lui Dumnezeu, că sănătate mi-a dăruit și mi-a dăruit și putere. Îmi am și eu necasurile mele, dar nu mă dau. Ce să facem? Dar măria ta încă areți bine! Nu-i mirare, cece ani ai mai puțin decât mine. Am auzit, că încă te-ai căsătorit, că ai prunci frumoși și voinici. Dumnezeu să ți-i țină pe toți!“

„Trebuie să-i veți, Bernardo, trebuie să-i veți! Și cum se află ai tăi, și ce face nevastă-ta?“

„O, generale, femeea mea așa e de bătrână și de încrețită ca o castană coaptă. Uulul dintre ficioi slujesce regelui, ceialaltă sunt toți căsătoriți și au câte o drăce de copil.“

„Bernardo, de aci tu să nu te mai despartă de mine.“

„Generale, să-mi părăsesc eu femeea?“

„Să vină și ea.“

„O, domnul meu, mai ușor ar fi, să scoți din temelii mănăstirea Certuoșilor, decât să misci undeva pe bătrâna mea. Îi place ei acolo între copii și copiii copiilor, de parcă a prins rădăcină mai adânci ca cea mai mare viță de vie.“

„În sfârșit, dacă așa stă trebă, te voi ajuta eu pe altă cale. Tote necasurile tale de aci socotesce-le ca ale mele. Dar etă, aici îți presintu pe fratele meu, despre care ți-am vorbit de multe ori, și aici pe fiitorul meu ginere.“

Don Guerra a schimbatu la fețe, cându privirea lui se întinse cu a bătrânului, și cu o mișcare involuntară își luă în mână pălăria și voia să plece. În același moment însă se stăpâni cu desevărgire. Fiori de ghiată, că ar putē fi descoperit tocmai de acest bătrân, îi trecu prin trup. Însă prin câte n'a trecut el! Ce-i era mai ușor, decât să întindă mâna lui Bernardo în clipa, în care l'a agrăit generalul, să-și arunce capul cu fală pe spate și apoi să continue cetirea jurnalului, ce-lu interesa la părere foarte multu.

Bătrânului nu-i scăpă însă nimic din vedere, și sufletul lui se umplu de gânduri.

Într'acestea generalul se ridică și sună clopotelul. „Condu pe oșpele meu în sufragerie și tratați-lu întru tote ca pe cel mai intim membru alu familiei mele,“ dise servitorului, care se presintă după sunare.

„Odihnesce-te, Bernardo, că apoi îți voi aduce să veți pe nevastă-mea și pe copilași. Ei se voru bucura de siguru de prezența ta.“ Apoi îl atinse pe umăr, căci Bernardo era cu totul adâncit în privirea lui Guerra, și îi repeți vorbele de mai înainte.

„Cum chemă pe acestu colonel?“ întrebă Bernardo pe servitorul.

„Don Vittorio Guerra. Îl cunosc dór?“

„Ași jura, că-lu cunosc“, răspuse oșpele. „Odată însă nu-lu chema așa, și nici nu era colonel. În sfârșit cine scie, elu e?“ dise bătrânul reculegându-se.

Din mâncarea, ce l-au pus-o înainte, n'a gustat nici o bucatură, deși era flămând. Sufletul lui era prea cuprinsu, ca să mai observe lipsele trupului. Eși din sufragerie și începu a se preumbla prin coridor. Aștepta pe cineva.

După o jumătate de oră se auziră pași din spre scară. Bătrânul se uită într'acolo și zări pe așteptatul îmbrăcat în totă strălucirea.

Abia scobori acesta ultima treptă, cându auzi o voce strigând: „Ioan Luis!“

Colonelul își întorse îndată capul într'acolo. „Așadar tu totu nu ți-ai uitat numele?“ strigă bătrânul uitându-se țintă în ochii lui. „Barbierule Ioan Luis, hoțu și ucigașu, ce ești! În strălucirea asta gândia, că te-ai uitat, dar nu te-ai uitat omeni: dreptatea pôte fi câtu de subțire, dar de ruptu totu nu se rupe!“

Colonelul părea ca lovit de trăsnetu de trebui să se razime de zid, așa de mult l-au lovit cuvintele neașteptate ale bătrânului. Se smânci însă ca unu cădutu în fundul mării, care cu puterea ér ajunge la suprafață, și luându-și un aer de recelă dise: „Nu cred, că ai tote mințile! Am ore să compătinescu pe unu nebu nu ori să îndrum la ordine pe unu mișel!“

„Pe unu mișel?“ repeți bătrânul tremurând de mânie. „Așa te prefaci, omu de nimica, tâlhariu și mișel, tu, care ți-ai zidit norocul pe sânge și pe hoție? Ai crezut, că-ți poți schimba pelea ca și un șerpe! În nebunia ta ai uitat, că mai trăsese marele Dumnezeu, care nu rămâne datoriu nimenuia cu nimica!“

„Bătrân nerușinat ori nebu nu, sau ori cum vei fi, te provoc, să-ți țin gura!“ sbieră colonelul infuriat. „Numai din considerație cătră generalul nu te isbesc de unu părete. Încetă dar, ca să nu-ți faci vre unu rău, ce să-lu plătesci cu viața. Ori nu e judecatorie în țară? Căci eu nu vreu să-ți faci însu-mi apa, nu gândi!“

„Judecatorie, da, judecatorie pentru tine, dar nu pentru mine.“

Colonelul îi aruncă un zimbetu silitu.

„Ioan Luis, Ioan Luis,“ dise bătrânul, „ai căpătat aripă, numai ca să-ți spargi capul cădendu din sborul tēu înaltu. Fundamentu la norocul tēu ai pus un omor criminalu și o tâlhărie. Și ce ai mai făcut? Ai țesutu cu unu firu așa de finu, că nu s'a putut observa, cum ai ascuns în elu sângele bietului nevinovat. Ai gândit, că prin mórtea lui te vei mântui tu?“

Colonelul își puse mâna pe sabie.

„Numai în liniște!“ dise bătrânul omu. „Nici cu unu omor mai multu nu te scapă. Documentele crimei tale nu perū cu mine; eu le-am pus la judecatorie, și ți-se caută deja urma. Multă vreme ai triumfat, ai strălucit și te-ai legănat în plăceri, acum

¹⁾ Pravila de Tergoviște 1682 pag. 398.

²⁾ Collect. Labaei tom. XIII. pag. 47 Sionul Român 1866, 290.

³⁾ Le Quien «Oriens christianus» Tom. II. pg. 778 la Alzog Kirchengeschichte II, 69.

⁴⁾ Migne Patrol. gr. t. 159 pg. 1095—1106, eră estrasū din ele la Nilles »Calendarium manuale utriusque ecclesiae» T. II. pag. 518.

însă aș trecut aceste tôte. Acum trebuie să plătesc capitalul cu camătă cu tot, căci să scii, Ioană Luis, că timpul țiine mai mult ca norocul."

Colonelul nu-și perdu capul încă nici acum. „Nu recunosc, bătrâne, că te pot denunța de ună calumniatoră de nimica?” duse el. „Dacă-mi promiți însă, că nu vei mai aminti nici cu o vorbă despre comediile creierului tîu, atunci din considerație față cu generalul te voi socoti de cel mai bun prietină al meu, și dta să mă scii de cel mai bun sprigină al dta. Eū sunt bogat și am inimă: cel ce a mîntuit viața socrului meu, are totu dreptul la recunoștința mea!”

„Taci, taci, om de nimica!” rîspunse veteranul. „Sunt în lîna îmbrăcată, dar de aceea nu-să 0e, mulțămesc lui Dumnezeu. Că un om cu sufletă ca al tîu se dă de om de cinste, nu-i mirare. Eū însă nu cumpăr și nici nu vînd onóra, ea imi e mai scumpă decăt tóta parada ta mincinosă. Să lasă eū, să te cununi cu fiica generalului? Să lasă eū pata neștersă de pe numele lui Iosif? Nu, nu, și încodată nu, până voi mai avé viață!”

„Nu vrei să taci? Atunci îți astup eū gura,” strigă colonelul perđendu-și răbdarea. „Doveđi despre nimica nu poți avé, dar e destulă acusa ta mincinosă, ca să-mi păteze numele meu curat ca sórele.”

Și atunci își scóse revolvérul și-lu ținti spre bătrânul. Dar în aceea-și clipă se auđiră pași pe scară, și colonelul dispăru repede.

VIII

Când se reintórse în locuința sa, érá era împăcat cu nedumerirea. „Liniște, sânge rece, acestea numai te pot scápa!” își duse. „Despre ce doveđi imi póte el vórbii? Nu póte avé nici una. Eū voi nega. Cine în lume nu ar da credémintu lui Don Guerra față de un om așa nebăgat în samă? — Dar la naiba, în rēu césu mi-a ieșit în cale acestă vecinic Argus al meu. Generalul țiine la el și îi dá încredere. . . . Însă curaj! Acum să se sfărșescă tôte relele și să începă altă viață! Stéua mea nu mă va părăsi; în ea mă încred eū!”

Colonelul se duse, să cizeze într'o ospetărie, unde la musică și sgomotu să se distragă și să-și întărescă încrederea în sine.

După o vreme se reintórse în locuința sa.

În odae de durmită găsi o scrisóre. Acésta îl surprinse, căci nu aștepta dela nimeni nici o scrisóre. O deschise nervos. Era anonimă și nu cuprindea decăt trei vorbe latine de un înțeles misterios: „Fuge, late, tace!” (Fugi, ascunde-te, taci!)

(Va urmá.)

Bibliografie.

Chiar acum a apărut de sub tipari și se află de vîndare la **tipografia seminarială**

Euchologiu

edițiunea a doua, revédută după originalul grecesc și îndreptată în mod însemnat. Formatu 8° mare pe 552 pagine, pe hârtie velină, tipari frumos în **negru și roșu**. — Prețulu nelegat fl. 2.80, érá legat în piele tare fl. 3.80. ¹⁾

Totu acolo se mai află:

Triodă, crudo fl. 6.50, legat în piele tare și cu copci fl. 10.

Orologeriă, crudo fl. 2.80, legat în piele fl. 3.80.

Apostoleriă, folio, crudo fl. 4.40, legat în piele și cu margini aurite fl. 6.40.

A apărut de sub tipari **Octoihul cel mic** edit. III. Blașu 1892 și se află de vîndare la tipografia seminarială nelegat cu prețulu de 80 cr. v. a., legat cu calcăiu de pânză cu 95 cr. v. a. Legat dimpreună cu **Pentecostariul** costă 1 fl. 80 cr. v. a.

Cestiuni din dreptul și istoria bisericei românesce unite, studiu apologetic din incidentul invectivelor „Gazetei Transilvaniei” și alui Nic. Densușanu asupra Mitropolitulu Vancea și a bisericei unite. Partea I. Opulu constă din 17 côle=272 pagine formatu octav, prețulu trimis franco 80 cr. și se póte procura dela tipografia seminarială.

Liturgieriă, crudo 2 fl. 20cr., legat în piele 3 fl. 20 cr.

Pregătire la mórte, adecă considerațiuni asupra maximelor eterne folosite tuturor pentru meditare și preoților spre a preaca, **„Isus Maria de Liguori Doctor alu Bisericei**. În versiune românescă de Membrii societății de lectură Inocențiu M. Claiu. Blașu 1893. Tipografia Seminariulu archidieceșan. Opulu are 425 p. în 8° mic. Prețulu 80 cr. Editura societății.

¹⁾ În Nr. 12 din eróre s'a tipăritu prețulu fl. 2.50 și 3.50.

Editor și redactor rîspundător:

Dr. Victor Szmigelski.

Anunț.

Se aduce la cunoscința P. T. Publicu, cumcă subscribul din 1 Iuniu n. 1894 ținu în arindă hotelulu cel mare alu Societății „Hebe” din Sângiorgiulu român comitatulu Bistrița-Nășeu în Transilvania, care hotelu e în imediata apropiere a băilor.

Speru, că P. T. Publicu, care pentru lipsă ori distragere va binevoi a cerceta uni-cele băi române din Ardél, imi va da spriginulu recerut ca la român. Și eū basat pe praxă câștigată în timp de 6 ani ca arindator alu Internatulu român Vanceanu din Blașu, ér din 1 Decembre 1893 ca hoteleri la hotelulu „Univers” din Blașu, mă voi nisui a mulțami pe P. T. Publicu pe lângă servițiu prompt și acurat cu mîncări bune și vinuri curate de pe Trnave.

Cu tóta stima

George Popu,
hoteleri.

(13) 3—3

Ad Nr. 141—1894.

(14) 1—1

Concurs.

Devenind în vacanță nouă ajutore à 25 fl. pe an pentru invetăcei meseriași români din Transilvania din subvențiunea, ce primesce Asociațiunea spre acelu scop dela societatea „Transilvania” din București, — se escrie concursu pentru conferirea acelor ajutore cu începutulu anulul 1894.

Invetăcei meseriași, cari dorescu a reflecta la ore-unulu dintre aceste ajutore, aū să înainteze pe lângă cerere următoarele documente:

1) Atestat de botez în originalu său în copie legalisat;

2) testimoniu școlastic de cel puțin 4 clase elementare;

3) atestat, că se află deja lucrând la vre-un măiestru sau corporațiune și cu ce succes;

4) contract, în originalu său copie legalisat, încheiat cu măiestru conform §. 61 alu legii industriale (art. leg. XVII. 1884);

5) atestat de moralitate dela autoritatea locală competentă, și

6) adeverință dela părinți sau tutori, că sunt decisi a lăsa pe fii sau pupilii lor la invetatură, până se vor perfecționa pe deplin.

Cererele instruite cu aceste documente să se înainteze la subsemnatulu comitetu până în 25 Iuniu 1894 n.

Cererele intrate mai târziu nu se vor considera.

Sibiū, din ședința comitetulu Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporulu român, ținută la 3 Maiu 1894 n.

Dr. Ilarion Pușcariu
vicepreșed.

Dr. I. Bologa
secret. II.

Cu deosebită stimă cutez a încunoscința pre Veneratulă Cleru greco-catolicu, că precum și până acum iaș asupra-mi gătirea de

Iconostase, amvone, altare

și alte obiecte de ale instruirii interne a bisericelor, în ce privesc lucrulu de măsurit și de sculptor, de colorare respective de marmorisare și de provedere cu icône sante, dimpreună cu aședarea acelor obiecte în fața loculu, precum și renovarea de iconostase cu prețurile cele mai ieftine.

Cu proiecte colorate servesc ou plăcere.

Iconostasele ridicate de mine în bisericile greco-catolice aū câștigat recunoscere deosebită, și tôte mă îndreptătescu la sperarea, că Veneratulă Cleru mă va împărtăși ocașionalmente de prețuită-î încredere. Silința mea se va îndrepta tot-deuna într'acolo, ca și de aci înainte să merită renumele cel bunu, care mi-l'am câștigat până acum.

Prin tariful de zone dispărând depărtările, prin acésta capacitatea de concurență mi-s'a măritu.

Rugându-mă pentru prețuite comande sum

Oradea-mare, 10 Ianuariu 1892

(6) 16—52

cu deosebită stimă

Carol Müller,

auritor și fabric. de recuis. bisericesci.

Colecta pentru gimnaziul din Blăși.

Suma din nrul 17. fl. 15869.37

Studentii din clasa VII, VI, V, III gimn. din Blăși au colectat:

Clasa VII: (Continuare)

Eugeniu Pantea	—50
Aureliu Rus	—50
Toma Vasinca	—50
Ioan Moldovan	—50
Iuliu Tornya	—70
Eugeniu Șimonca	—50
Florea Bogdan	—50
Victor Fodor	—50
Victor Deleu	—50
Alexandru Precup	—40
Mihail Măcelariu	—30
Ioan Suci	—30
Ioan Sântimbrean	—30
Valeriu Sasșebes	—30

Clasa VI:

Octavian Mihail	1.—
Romul Radu	1.—
Iuliu Poru	1.—
Victor Negrea	—50
Ioan Viciu	—50

Clasa V:

Corneliu Bene	10.—
Petru Muntean	1.—
Corneliu Crăciunescu	1.—
Constantin Jurcan	—50
Valeriu Orbonaș	—50
Ioan Muste	—50
Eugeniu Muntean	—50
Dușan Spărios	—50
Camil Velican	—50
Vasiliu Hossu	—50

Clasa III. 4.10 fl. 37.90

Artemiu Codarcea v.-protp. Giurgeului a trimis

1. Din *G. S. Miclăuș* pe l. Nr 492 dela:

Artemiu Codarcea v.-prot.	fl. 10.—
Elie Câmpian	2.—
Avram Vlad	3.—
George Boioș	2.—
Simeon Pepelea	5.—
Emil Hossu	1.— fl. 23.—

2. Din *Dămuș* pe l. Nr 482 dela:

Demetriu Drăgan	fl. 5.—
Ioan Candea	2.—
Nicolae Bucur	1.—
Crăciun But	—10
Popovics Dezső	1.—
Iosif Simon	—20 fl. 9.30

3. Din *Șarmaș* pe l. Nr 490 dela:

Nicolau Teran	fl. —50
Stan Petru	—40
Teran Dănilă	—20
Marcu Ioan I. Grigore	—50
Trimbițaș Todor	—30
Vulcan Gligore	—20
Marcu Ioan I. Simion	—40
Micu Tóder	—30
Baciú Ștefan	—20
Truța Nicolae	—20
Marnar Tóder I. Dănilă	—20
Suciú Ioan I. Andreiú	—20
Morariú Tóder	—20
Truța Iftimie	—20
Teran Vasilie	—10
Simeon Dandu	—10
Andreiú Vașlăban	—10
Pap Gavril	—20
Ioan Platon	—10
Ștefan Stan	—10
Petru Platon	—10
Stan Nechită	—10
Simion Platon	—10
Maria Teran	—10
Petru Mandru	—10
Gavril Teran	—10
Ioana Trimbițaș	—20
Ioan Laseu doc.	1.—
Georgiu Băiaș iun.	—50
Mandru Gligore	—10
Gavril Teran	—10
Vasilie Mandru I. D.	—50 fl. 7.70

4. Din *Varviz* pe l. Nr 489 dela:

Nicolau Mureșan	1.—
Maria Urzică vęd.	—20
Murășan	—20
Dumitru Mureșan I. Vas.	1.—
Nicolae Marcu I. Andreiú	—30
Nicolae Pop I. Ioan	—50
Ioan Suciú	—50
Petru Hanga I. George	—20
Vasilie Dobrea cantor	—50
Mihail Hurubean	—20
Cotfas Vasile I. Petru	—20
Craian Manoilă	—20
Dumitru Musca	—50
Petru Gaftan doc.	2.—
Ioan Musca a Petri	—60
Ioan Colceriú	—20
Petru Urzică I. Ștefan	—22
Nic. Hanga I. Chirilă	—20
Nicolae Gaftan	—10
Ioan Gaftan	—10
Grigore Hanga	—10
Gavril Voideș	—10
Fondul bis. scol. rom.	10.—
Dela mai mulți cre-dincioși gr. cat.	1.62
Dumitru Musca I. Fi-limon	1.— fl. 31.54

5. Din *Bicaz* pe l. Nr 496 dela:

Simion Cotta	fl. 5.—
Alexandru Precup	5.—
Ioan Urzicean	5.—
Iosif Wurzski	1.—
Ioan Cotta	1.—
Pompeiú Butnariú	—50
Nicolau Cifrea	2.—
Ioan Pop I. Al.	—50 fl. 20.—

6. Din *Csik Szt Domokos* pe l. Nr 485 dela:

Popor	fl. 2.—
Dionisie Șolnai paroch	2.— fl. 4.—

7. Dela preoțimea tractului protop. al Giurgeului cu ocaziunea sinodului ppsc de primăvară s'a colectat fl. 12.50 fl. 12.50

8. Din *Vaslăb* pe l. Nr 486 dela:

Ioan Busioc	fl. 1.—
Emilia Marieșan n. Montani	1.—
Maria Montani	—20
Emil Marieșan	—20
Olivia și Emilia Marieșan	—20
Dela poporul gr. cat.	7.80
Alter Hurtig	—20
Gavrilă Dandu	—20
Nicodim Rus	—50
Maria Rus n. Voldoș	—30
Eugenia și Maria Rus	—20
Iancsó Ödön	—30
Bucur Ioan d. Toplița	—40 fl. 12.50

9. Din *Ghimeș Făget* pe l. Nr 483 fl. 12.— fl. 12.—

„Albina“ institut de credit și economii d. Sibiú fl. 100.— fl. 100.—

Prin Dr. V. Szmigelski dela un străin fl. 5.— fl. 5.—

A. Velican avocat în Alba Iulia a colectat dela:

Alexandru Velican adv. fl. 10.—	
Nicolau Ivan proto-presbiter gr. or.	5.—
Petru S. Cirlea comerc.	3.— fl. 18.—

Bretter Maurițiú din Blăși fl. 5.— fl. 5.—

Ioan de Barb căp. în pens. Agram fl. 5.— fl. 5.—

Asociațiunea „Perșeiú“ din Chiuzbaia fl. 20.— fl. 20.—

Cassa de credit și economii *Murășana* din Reghinul săsescú pe l. Nr. 49 fl. 100.—

Dela clientela acelui institut 100.— fl. 200.—

Ștefan Șandor paroch în *Casonul mare* a colectat pe l. Nr 785 dela:

Ștefan Șandor paroch fl. 2.—	
Victor Măreș stud. priv.	1.—
Ignatie Șolnai cantor	1.—

Dela mai mulți po-porení	—35
Din cassa bisericei	1.—
Ioan Șandor teolog absolut	1.— fl. 6.35

Din *Ugruș* s'a colectat pe l. Nr 418 dela:

Elie Moldovan docent fl. 2.—	
Ștefan Bercian paroch	1.—
Czibre Tyimofie	—30
Czibre Vasaslica cu-rator prim.	—40
Vescan Vasalică cantor	—30
Marchiș Mitru jude	—20
Noja Teodor	—10
Fētu Flore	—20
Oncu Vasalică	—10
Zach. Mitru fētu	—20

Bucate adunate dela popor 2.45 fl. 7.25

Dr. *I. F. Cheșan* avocat din *Craiova* a colectat pe l. Nr 31 dela:

Liga culturală sec-țiunea Craiova . . . lei 1000.—	
I. F. Cheșan avocat	400.—
Ioan Faur profesor	100.—
Geor. Popescu arên-daș Brésta	100.—
Alexandru Nicolaid avocat	20.—
Petru Gigurt propr.	20.—
Ilie Sâncelean propr.	40.—
Georgiu Petrovič lo-cotenent	7.—
Ioan Mitescu adv.	10.—
P. N. Guran adv.	5.—
Emil Dragoescu adv.	5.—
P. Radulescu adv.	5.—
G. G. Vorvorean proprietar	20.—
A. Varlam adv.	5.—
G. V. Pencioiu propr.	5.—
N. Malciú adv.	5.—
I. St. Budurescu adv.	5.—
Dimitrie Chiciú propr.	5.—
G. M. Păian propr.	5.—
Georgiu Têrnovean proprietar	5.—
N. S. Geblescu adv.	20.—
I. Pernian adv.	5.—
S. N. Rusanescu propr.	5.—
P. Anastasiú propr.	5.—
G. S. Geblescu propr.	5.—
Tache Andreian propr.	5.—
Nestor Măcelariú in-gineriú silvic	5.—
George Pascu func-ționar	5.—
N. Frateș director de pensionat	5.—
V. Kincea propr.	5.—
Ioan Stoicescu adv.	5.—
T. Dimitrescu adv.	5.—
Petru Marian comerc.	5.—
Vasilie Marian comerc.	5.— fl. 914.05

Domnul *Ioan Sântu* din *Constanța* a colectat pe l. Nr 55/b dela:

Ion Sântu lei 53.—	
George Brătean	20.—
Ion Petrescu	5.—
Veterinar Moga	10.—
Teodor Coman	10.—
Nicolau Colesia	5.—
Gh. Dimitrescu	5.—
Ion Igel Delean	5.—
Andreiú N. Suescu	5.—
Clubul Constanța	50.—
S. Bellu	2.—
Emil Andreian	5.—
N. Cialic	5.—
St. Dan	5.—
I. Aslan	5.—
Loja Mosonă d. Con-stanta	20.—
Moise Rău	10.— fl. 108.79

Basilii Rațu vicariulu Făgă-rașului a colectat:

1. Din <i>Tohanul vechiú</i> pe l. Nr 864 dela:	
Nicolau Găroiú	fl. 5.—

Adausă la numărul 24 al „Unirii“.

Stanciū Găroiū	1.—	
Nicolaū Cîntea	2.—	
Victor Iaja	5.—	
Ion Coleş	4.—	
Ion Strevoiu	1.—	
Nistor Podariū	1.—	
Marton George	1.—	
Nicolaū Pană	1.—	
Ion Sperehez	1.—	
Ion Dan	1.—	
Prehal	1.—	
Iean Gărnită	1.—	
Ştefan Ioson	1.—	
Ioane Pandrea	1.—	
Nicolaū Botezan	1.—	
Avisalon Stimptu	1.—	
Nicolaū Nicoră	1.—	
Ioan Berariū	1.—	
George Babeş	1.—	
Ioan Ionica	1.—	
Ioan Vendu	1.—	
Nicolaū Stoica	1.—	
Micolaū I. I. Voda	1.—	
Nicolaū Pop	2.—	
George M. Stoica	—50	
George Vasilie Ungur	—50	
Iosif Aft. Popa	—50	
George P. Popa	—50	
Moise M. Popa	1.—	
Nicolae G. Vlad	—50	
George I. D. Popa	—50	
Iosif Dobaş	—50	
Nicolaū Grozea	2.—	
Biserica gr. cat.	10.—	
Georgiū S. Tomaş	1.— fl.	55.50
Dr. Iacob Brënduşan a colectat dela:		
Dr. Iacob Brënduşan fl.	10.—	
George Angel din Bucuresci	14.— fl.	24.—
Salamon Sinberger comerciant în Blasū fl. 15.— fl. 15.—		
Teodor Avram paroch în Biertan a colectat pe l. Nr 515 dela:		
Teodor Avram fl.	1.—	
Gavril Bozoşan inv.	—50	
Demetriū Stuchirean inv. gr. or.	—50	
Basilū Isailă preot gr. or.	—30	
Andreiū Filip	—05	
Nonu Andreiū	—20	
Niculae Bozoşan	—20	
Ioan Suciū	—50	
Gavrilă Filip	—20	
Niculae Calborean	—10	
Stachie Andreiū	—10	
Simion Florea	—05	
Dionisiū Florea	—10	
Ioan Moldovan	—05	
Ioan Dan	—05	
Ioan Florea	—20	
Victor Calborean	—20	
Sofia Bodărânză şcol.	—10	
Ioan Stempel	—05	
Niculae Rotariū	—10	
George Rotariū	—05 fl.	4.60
Ilariū Ciungan paroch în Timpăhaza a colectat pe l. Nr 216		
1. Din Timpăhaza dela:		
Ilariū Ciungan fl.	2.—	
Fodor Ioan jude com.	1.—	
Maier Niculae a Domnicei	1.—	
Sântu Vasilie	—50	
Iliş Vasilie	—50	
Maier Vasilie I. Avram	—50	
Popa Niculae I. Moise	—50	
Maier Todor I. Gerasim	—50	
Maier Ana I. Niculae	—50	
Maier Niculae I. Mărian	—50	
Muntean Alesandru	—40	
Rodean Ioan	—40	
Ponorean Ioan	—40	
Mocan Şofron	—30	
Coza Aureliū	—30	
Maier Vasilica a podariului	—30	

Sântu Gavrilă	—30	
Rusu Todor	—30	
Ponorean Iacob	—20	
Groza Petru	—20	
Geamen Ioan	—20	
Geamen Iacob	—20	
Macarie Todor	—20	
Maier Ona I. Vasilie	—20	
Boba Isidor	—20	
Maier Iosif	—20	
Man Lioncă	—20	
Rodean Tóder	—20	
Hăţegan Ariton	—20	
Bucur Maria I. Partenie	—20	
Boba Iuon Iun.	—20	
Maier Gavrilă	—10	
Ponorean Nuţu	—10 fl.	13.—
2. Din S. Urfalău dela:		
Dr. Iacob Radu fl.	2.—	
Radu Todor jude com.	5.—	
Radu Iuon I. Vasilie	3.—	
Radu Mihailă	2.—	
Sântoma Vasilie	2.—	
Stma Ioan	1.50	
Breazu Iuon	1.—	
Maier Aureliū	1.—	
Pintea Login	1.—	
Radu Ioan I. Mihailă	1.—	
Lazar George	—50	
Crîşan Ilariū	—50	
Tuluc Iuon	—50	
Rodean Ioan	—40	
Chiorean Ioan	—40	
Bucur Niculae	—40	
Rodean Niculae	—30	
Şuteū Iovu	—30	
Decean Vasilie	—30	
Şuteū Şofron	—30	
Rodean Gafta	—25	
Decean Ioan	—20	
Ciumbudean Todor	—20	
Măcelariū Tóder	—20 fl.	24.25
Aron Boer vprot. în Aiud a colectat:		
1. Din Aiud pe l. Nr 191 dela:		
Aron Boer vprot. fl.	10.—	
Fondul bis. din joseni	5.—	
Aureliū Pop	1.—	
Rodean Alesandru	1.—	
Groza Mirian	1.—	
Ognean Pavel	1.—	
Oţel Ioan bătrănu	1.—	
Onca Petru	1.—	
Popa Vasilie	—50	
Beldean Vasilie	—50	
Popa George	—50	
Câmpean Ştefan	—50	
Alecuşan Gavrilă	—50	
Groza Vasilie	—50	
Stâncel Aron morariū	—50	
Maldovan Vasilie	—40	
Beldean Dumitru	—40	
Suciū Ioan	—40	
Popa Gligor	—30	
Popa Gerasim	—30	
Groza Niculae	—20	
Kis Efrem	—20	
Beldean Ştefan	—20	
Radu Onu	—20	
Oţel Iuon tinăru	—20	
Prasa Costantin	—20	
Popa Ioan	—20	
Crîşan Marian	—20	
Câmpean Augustin	—20	
Costan Simion	—20	
Ilea Şofron	—20	
Roşian Teonca	—20	
Gabor Ioan	—20	
Onuţ Lica	—20	
Stolca Ioan	—20	
Sas Ioan	—20	
Furda George	—20	
Luca Ioan	—20	
Bedelean Angel	—10	
Bedelean Ştefan	—10	
Foita Vasilie	—10	
Ispas Vasilie	—10	
Kerekes Vasilie	—10	
Câmpean Ioan	—10	
Demetr Podar	—05	
Poşar Aron	—05 fl.	30.60

2. Din Păgida pe lista Nr 202 dela:			
Isidor Barb preot fl.	2.08		
Ranca Tanase	—20		
Mureşan Vasilie	—20		
Ranca Partenie	—10		
Oltean Ioan I. Dinu	—10		
Oltean Vasilie I. Dinu	—10		
Ranca Ştefan	—10		
Oltean Ştefan	—10		
Ranca Niculae	—10		
Ranca Şofron	—10		
Ranca Vesalon	—10		
Crîşan Şofron	—10		
Raţ Sonea (Simion)	—10		
Popa Ilea	—10		
Mureşan Vasilie	—20		
Dela ore cine	—22 fl.	4.—	
3. Din Lopadea rom. pe l. Nr 198 dela:			
Iosif Angel not. cerc. fl.	5.—		
Checicheş Petru propriet.	2.—		
Crăciun Vostinariū primar	1.—		
Lazar Ioan	1.—		
Toma Pop preot	1.—		
Gligor Câmpean	—50		
Simeon Groze	—50		
Székely Márton	—20 fl.	11.20	
4. Din Ciugudel pe l. Nr 208 dela:			
Ioan Brînzeū fl.	3.—		
Atanasie Toma	2.—		
Alimpie Calin	—50		
Florea Ştefan	—25		
Alexă George	—10		
Poşar Avram	—20		
Moldovan Pavel	—60		
Turdăşan Gligor	—60		
Man Aron	—30		
Gruţa Pavel	—30		
Câmpean Filimon	—30		
Toma George	—30		
Olariū Onisie	—30		
Iuga Aron	—30		
Irimie Ioan	—80		
Vesuţ Niculae	—30		
Câmpean George	—30		
Toma Vasilie	—30		
Poşar George	1.—		
Gerasim Mărginean docente	1.10 fl.	12.85	
5. Din Băgău pe l. Nr 205 dela:			
Teodor Fodor fl.	2.—		
Basilū Martin	1.—		
Samoilă Mare	—50		
Ştefan Muntean	—50		
Ioan Simu	—76		
Iacob Boldea	1.—		
Ioan Hirceagă	—20		
Rusu Gregorie	—20		
Toma Paul	—50		
Maria Popa	—40		
Dionisiū Roşan	1.—		
Tóder Demeter	—20		
Ariton Roşan	1.50		
Vasilū Iuga	—50		
Şofron Mărginean	—12		
Crindean Ioan	—12		
George Crîşan	—20		
Niculae Timariū	—20		
Ioan Crîşan	—50		
Miron Păcurariū	—20		
Ioan Precup	—50		
George Crîşan	—50		
Simeon Crîşan	1.—		
Ieronim Crîşan	1.—		
Tanase Roşan	—20		
Tanase Hirceagă	—20		
Dionisiū Mesaroş	—20		
Ioan Mesaroş	—20		
Lucreţia Mesaroş	—50		
Zacharie Roşan	—20		
George Demetriū	—20		
Ioan Demeter	—10 fl.	17.40	
Suma fl. 17641.65			